

NYHETER

Nyhetsbrev nr 3 – 2004 till ägare och förtroendevalda i Fonus. Ansvarig utgivare: VD och koncernchef Ulf Helsing. Synpunkter och nyhetstips är välkomna – skicka dem via e-post: christina.roos@fonus.se eller till Fonus, Box 47 603, 117 94 Stockholm. Du kan även faxa på 08-642 50 82. Märk "Nyhetsbrev".

Förtroende

Nästa år fyller Fonus 60 år och förberedelserna inför jubileet är i full gång. På annan plats i detta nummer av Nyheter kan ni läsa om hur Fonus bildades. Det var en reaktion på vad som – på den tiden – uppfattades som osärra inslag

i branschen. Alltsedan dess har Fonus haft kundnyttan som främsta ledstjärna och mycket har hänt.

Under de senaste åren har arbetet tydligt fokuserats på produkter och tjänster som dagens och morgondagens kunder kan tänkas efterfråga. Många av dem är unika och utan extra kostnad – exempelvis gåvoförmedling, förvaring av Vita Arkivet och publicering av dödsannonser på www.fonus.se. Den mycket prisvärda gravstensförsäkringen, gravmärken och "Stenotorget" på nätet representerar också stora kundvärden. Andra utpräglade Fonus-tjänster är 48-timmarsjuristen på Internet, försäkringsbevakning och möjlighet till delbetalning.

Den s k näthandeln via vår hemsida har också börjat komma igång. Under ett par sommarmånader fick vi exempelvis in 5-6 begravningsbeställningar, ett tiotal stenorder, ungefär lika många nytecknade TrygghetsFörsäkringar och dessutom ett 100-tal bokningar som gällde juridiska uppdrag.

Kanske allmänheten har fått upp ögonen för att vi kan lite mer? Vi vet från återkommande kundundersökningar att vårt fullservicekoncept är en av de främsta skälen till varför man väljer just Fonus. Klart är också, att vi för närvarande har medvind när det gäller marknadsandelar. Efter att de ökat successivt under flera år, verkar andelarna i år ha stabiliserats på över 30 procent. För första halvåret har de försvarats eller stärkts i hela 18 av Sveriges 21 län – ett styrkebesked om något!

Detta förtroende känns oerhört inspirerande. Samtidigt innebär det en utmaning att fortsätta att stärka kundvärdet. Och – det är precis vad vi tänker göra. Det är företagets ambition att utveckla och förmedla kundnyttan av äldsta valör i ännu många år.

Ulf Helsing
VD och koncernchef

Bostadsrätt hos HSB? Utökad samarbete i Malmö

Fonus och HSBs projekt "Köpskolan" i Malmö har blivit succé. Där får de som funderar på att skaffa bostadsrätt – och de som redan har bostadsrätter – lära sig att spara pengar på kloka råd från jurister och mäklare. Nu har samarbetet utvidgats – varje månad kan medlemmarna träffa "Familjens jurist" till rabatterat pris hos HSB. Familjens jurist är varumärket för Fonus juridiska verksamhet.

Det var i Köpskolan som juristerna insåg att det fanns stor okunskap och ett stort behov av familjuridisk hjälp, ett behov som Familjens jurist kunde fylla. Rubriken på den information som går ut till medlemmarna, "Har du alla papper i ordning?", är ett resultat av slutsatserna i Köpskolan. Medlemmarna får veta, att många av livets skeenden blir lättare om de har sett om sitt hus i tid.

Familjuridisk hjälp kan behövas när man flyttar ihop, gifter sig, får barn, separerar, skiljer sig, lever singelliv eller ombildar familjen. På www.familjensjurist.se kan var och en se vad hjälpen kan bestå av, vilket är en hel del. Jonas Gosenius är den jurist som både anställda och medlemmar i HSB kan boka träff med.

– I och med att de flesta äger ett boende som har ett ekonomiskt intresse är det viktigt att planera framåt – att sätta sig in i vad som händer i olika situationer. Det handlar mycket om testamenter och samboavtal, men även om rättsprocesser. I ett par fall har jag biträdd HSB-medlemmar vid tvister.

– Oavsett familjsituation har alla behov av att planera och skriva testamente. Världigt få gör det och kan hamna i mycket tråkiga situationer. Genom det här samarbetet när vi ut och kan hjälpa några fler, säger Jonas Gosenius.

Praktiskt fungerar det så, att intresserade ringer HSBs växel och bokar tid. Chefen för HSBs medlemsverksamhet, Börje Nilsson, är mycket nöjd.

– Skall man hitta medlemsnytta så skall det ha anknytning till boendet och det tycker jag att det här är i alla högsta grad! Fonus juristtjänster är redan förmånliga, med den här rabatten får vi ett oerhört slagkraftigt pris jämfört med hos andra jurister. Och det tycker jag är viktigt för våra medlemmar!

Samarbetet med HSB fortsätter. Det startade med Köpskolan som är succé – här trivsamt samvaro i en paus.

Lag följs dåligt:

Kostar miljoner varje år

Om den nya begravningslagen från 1991 följdes bättre skulle kyrkogårdsförvaltningarna spara mycket pengar. I Sverige handlar det sammanlagt om miljontals kronor varje år, kostnader som belastar den begravningsavgift vi alla betalar via skatten. Vill man ha gravrätt, dvs ta på sig ansvaret att vårda en grav, är det numera dödsbodelägarnas skyldighet att registrera en levande person. På så vis är det till exempel lättare att följa upp ägare till vanvårdade gravar.

Vanvårdade gravar är ett stort problem för kyrkogårdsförvaltningarna. Och det ökar i takt med tiden – ju äldre gravar desto svårare är det att ta reda på vem som haft ansvar för skötseln, s k gravrätt. Alla avlidna har rätt till en grav. Gravrättstiden, den tid gravrätten får innehå, varierar i församlingarna. I Malmö varade till exempel gravrätten för alltid fram till början på 1970-talet. Sedan blev den 50 år och i dag är den 25 år.

Före nya begravningslagen fanns inga krav på att gravregistren skulle uppdateras när

någon gravrättsinnehavare avled. Men, numera måste en levande person stå som ägare. Eftersom lagen även omfattar de gamla gravrätterna har kyrkogårdsförvaltningar och församlingar förvandlats till detektivbyråer.

Arbetet tar aldrig slut

– Vi har cirka 50 000 gravplatser inom Malmö kyrkliga samfundet. Det finns gravar från 1800-talet. Sedan 1991 går vi igenom våra register och skickar ut efterlysningar med jämna intervall, säger Ingrid

Vanvårdade gravar är ett stort problem som ökar i takt med tiden. Att efterforska vem som är gravrättsinnehavare kostar miljontals kronor varje år.

Mardell på kyrkogårdsförvaltningen. Vi har gått igenom cirka 70 procent av registren, men det här arbetet tar aldrig slut.

Om den nya lagen följs – och registren varit uppdaterade – skulle det i alla fall vara mindre problem i dag, men tyvärr råder stora brister. I samband med bouppteckningar är oftast de allra flesta i en familj samlade – det är då man skall passa på att fråga. Den avlidne kan ha haft en, men även flera gravrätter på olika platser.

– Alla, boupptecknare och jurister, liksom kundrådgivare på begravningsbyråer, måste sätta i system att fråga om den avlidne hade några gravrätter, då skulle mycket pengar och arbete kunna sparas. Det gäller även när man upprättar testamenten, säger Åke Palmgren på Fonus.

På kyrkogårdsförvaltningen i Malmö tillbringar Ingrid Mardell många dyra timmar för att försöka uppdatera gravregistret, ett arbete som aldrig tar slut.

FAKTA

• **Gravrätt** är rätten till en gravplats. Den uppkommer i och med att det uppplätes en ny plats på kyrkogården. Det kan vara en ny grav eller en som funnits sedan länge.

• **Gravrättsinnehavare** är en släkting, eller närstående, som förfogar över gravplatsen och påtagit sig att sköta graven under gravrättstiden, oftast 25 år, enligt vissa bestämmelser. Personen skall finnas registrerad i den s k Gravboken, i dag på data.

• **Om gravrättsinnehavaren avlider** är det dödsbodelägarnas skyldighet att registrera ny innehavare eller låta gravrätten återgå till kyrkogårdsförvalt-

ningen, som då övertar gravplatsen. Det kan finnas flera gravrättsinnehavare, men en är registrerad som kontaktperson.

Förvaltningar eller församlingar åtar sig oftast att sköta gravplatser mot betalning.

• **Om ingen anhörig finns** och den avlidne – i testamente eller t ex Vita Arkivet – uttryckt en önskan om att gravsättas på plats med gravrätt, tas som regel medel ur dödsboet för gravplatsens framtida skötsel.

• **Vanvårdade gravar** är ett problem eftersom det ofta saknas registrerade gravrättsinnehavare. Regeln är då, att markera graven med en skylt och efter-

lysa ägaren under två år. Man annonserar även i lokalpressen. Hör ingen av sig anses gravrätten förverkad. Då tas gravsten och plantering bort och graven anläggs för att bli lättskött.

Det händer då och då att släktingar beslutar sig för att besöka en grav de inte sett på många år. Till sin förfäran upptäcker de att graven inte finns. De har inte bott i närheten och sett efterlysningen. Pengarna någon en gång betalade för skötseln tog slut och det fanns ingen att kontakta.

Kooperativ omtanke genom tre generationer

I ett samhälle som blir mer och mer individualistiskt, mer egoistiskt, är det upplyftande att träffa människor som fortfarande brinner för kooperativa tankar och vill arbeta idellt. "Det behövs en motpol", säger Petra Karlsson i Göteborg. Liksom mamma Anna-Greta Forslund – och tidigare morfar Hilding Peterson – är hon en av eldsjälarna som fortfarande vill värna den lilla människan.

Den allmänna socialförsäkringen, som betalas via skatten och omfattar landets alla innevånare infördes 1955. Innan dess byggde den sociala välfärden på frivillighet eller välgörenhet. På arbetsplatser runt om i landet bildades bl a sjuk- och begravningskassor där de anställda, som ville eller hade råd att vara med, kunde spara en slant varje månad. Kassorna drevs oftast som kooperativ och gick så småningom tillsammans för att bli starkare. Med tiden fusionerades kassorna till ännu större enheter, i dag är de försäkringsföreningar och många är delägare i Fonus.

Anna-Greta Forslund föddes in i rörelsen 1932. I hemmet kretsade det mesta kring pappa Hilding Petersons idella engagemang i olika föreningar. För Anna-Greta blev folkrorelsetanken självklar.

– Man lärde sig att inte tänka så mycket på sig själv utan såg i stället till att alla skulle få det bra.

Viktig hobby

Att prata om begravningsverksamheten var inte heller konstigt. Hilding var bl a med och startade Begravningsföreningen i Göteborg 1947 – den fusionerades med Fonus 1982. Det blev naturligt för Anna-Greta att engagera sig. Först för två år sedan, vid fyllda 70, var det dags att avgå ur styrelsen för Försäkringsföreningen Trygghet. Men hon är fortfarande ombud på distriktsstämman varje år.

– Det är roligt att följa verksamheten och inte klippa tvärt av.

Av Anna-Gretas två barn är dottern Petra, född 1960, den som följt i fotspår.

– Morfar levde tills han var 99 år. Han var över 90 år när han slutade som ordförande i begravningskassan. Han var helt klar, men i och med att han var gammal gick mamma och jag med och hjälpte honom. Det var så jag blev intresserad.

sköter verksamheten som medlemmarna vill och använder pengarna på rätt sätt.

Kooperativa företag drivs med full insyn och utan enskilt vinstintresse. Meningen är att

Petra Karlsson och mamma Anna-Greta Forslund, två moderna kvinnor i Göteborg som motarbetar den individualistiska tidsandan.

Petra arbetar som butikschef på ett kontorsvaruhus och har familj – man och två barn. När mamma avgick ur styrelsen engagerade sig Petra som förtroendevald i Försäkringsföreningen Trygghet, som är en av Fonus mindre delägare. Sedan tre år sitter hon med i distriktsrådet i Fonus Göteborg och beräknar den delen av sitt fritidsarbete som "en viktig hobby".

Fonus tänker modernt

– Vi är medlemmar från olika ägarorganisationer. Vi sitter där för att se till att Fonus

hålla kostnaderna nere till förmån för kunder och medlemmar. Petra tycker om tanken, att gynna den lilla människan. Hon tycker att Fonus tänker modernt, företaget skall vara lönsamt men med den kooperativa grundtanken i botten. På frågan, varför föreningar och organisationer skall bli medlemmar hos Fonus, svarar hon:

– För att man skall hjälpa folk att få bra produkter till bra priser. Man kan göra det om man är många som trycker på.

Familiens jurist på internet: Sökordet "bodelning" etta i augusti

Beror det möjligen på den regniga sommaren? Hemsidan www.familiensjurist.se, som lanserades i mars i år, har haft en stadig ström av besökare. Under juni och juli låg sökordet "samboavtal" i topp, men i augusti hamnade "bodelning" på ettan före positivare val som "samboavtal" och "äktenskapsförord". Trenden höll i sig – i början av september delade "bodelning" och "samboavtal" topplatsen.

Under sommaren har hemsidan i genomsnitt haft cirka 60 besökare dagligen. Efter semesterrarna har antalet ökat till cirka 95.

Hallå där...

...Jörgen Andersson, ny ordförande i Fonus styrelse. Vilka är dina framtidsvisioner?

– Att Fonus givetvis skall fortsätta att vara en ideburen organisation som drivs i kooperativ form utan vinstintresse och står i framkanten när det gäller förändring och utveckling. Sedan skall utvecklingen av kundnyttan fortsätta. Fler skall erbjudas att använda Fonus tjänster, som skall motsvara kundernas behov. Ett bra exempel är satsningen på familjejuridik.

Verksamheten skall också präglas av fortsatt hög kvalitet till konkurrenskraftiga priser. Det är också viktigt att de anställda upplever att de trivs på sin arbetsplats, känner engagemang och erbjuds utveckling i arbetet.

Hur skall Fonus bli ännu bättre?

– Framför allt skall den påbörjade strategin intensifieras och utvecklas. Kvalitetscertifieringen måste fortsätta och omfattas fler områden. Personalen är viktig – det är angeläget med utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling.

Det är också viktigt att Fonus behåller sitt fullservicekoncept, men vi måste vara inställda på en ständig omprövning. Det är bra med lanseringen av "det omränk-samma begravningsuppdraget" samtidigt som det är naturligt och nödvändigt att följa nya tekniker och former för framtida begravningar.

Under min tid i styrelsen har Fonus utvecklat verksamheten i Norden – det är angeläget att den strategin fullföljs, gärna med ett bredare koncept.

Sist, men inte minst, måste satsningen på medlemsorganisationerna fortsätta. De är

en viktig hörnsten i Fonusbygget. Förhoppningsvis skall utbildning av företrädande och medlemsträffar leda till ökat engagemang.

Jag hoppas alla förstår att det är både spännande och en utmaning att delta i det framtida arbetet tillsammans med styrelse, företagsledning och anställda!

Fakta om Jörgen Andersson

Jörgen Andersson, 59, är född i Västerвик i Småland. Byggnadsarbetare. Fackligt aktiv sedan mitten av 1960-talet, bl a som ombudsman hos L.O. Sedan fem år tillbaka är han chef över LOs läne- och välfärdsenhet med ansvar för lönefrågor, arbetsmiljö, pensioner och försäkringar. Styrelsemedlem i Fonus sedan i maj 2000. Jörgen Andersson är gift, har barn och barnbarn. Han bor i Stockholms södra skärgård och största fritidsintresset är bätliv och fiske.

Nytt kontor

När Fonus Lindesberg öppnade en juridisk avdelning i februari blev kontoret för trångt. Dessutom var de lokalerna inte så lämpliga, kunderna fick ta sig upp för en smal trappa utan hiss. Därför var det en riktig högtidsdag när man kunde flytta till en ny, större och ändamålsenlig arbetsplats i centrala stan. Invigningen skedde den 17 maj. Nya kontoret har gemensam reception för båda verksamheterna enligt nya konceptet.

Det centrala läget har gjort att många fler uppmärksammat Fonus tjänster – inte minst gåvoförmedlingen som ökat markant. Satsningen på den juridiska avdelningen, utökade öppettider och flytten har bidragit till att marknadsandelarna ökat med cirka tio procent sedan årsskiftet.

Fonus 60 år – rariteter efterlyses

Nästa år fyller Fonus 60 år. Jubileet inleds i Falköping där ett nytt museum invigs i samband med föreningsstämman den 25 maj. Nu efterlyser man äldre föremål som kan ligga bortglömda både hos medlemsorganisationer och på kontor.

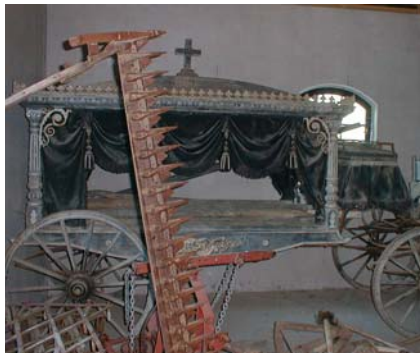
Ursprunget till Fonus räknas från den 23 november 1945. Vid ett konstituerande sammanträde bildades Stockholms Begravningsförening, ett kooperativ för att utan vinstintresse främja god begravningsse. Liknande föreningar startades landet runt och bildade så småningom en rikstäckande samorganisation, som 1970 antog namnet Fonus.

Inför jubileet har styrelsen beslutat att ge ekonomiska förutsättningar till en omfattande dokumentation av Fonus historia och utveckling liksom svensk begravningskultur.

Det nya museet i Falköping väntar nu på bidrag från hela landet – det gäller handlingar och bilder, till exempel gamla fönsteraffischer. Åke Palmgren, ansvarig för arrangemangen, uppmanar nu personal och förtröendevalda inventera kontor och lager – vad finns i ert distrikt som kan vara av intresse för museet?

Bidragen adresseras:

Museet, Falköping. Kontoren skickar dem kostnadsfritt med kistbilen.

När en kyrka på Österlen fick ont om plats åtog sig en bonde att förvara denna raritet på sin loge. Liksugnen är från 1905 och tillverkades av en lokal vagnmakare. Vagnen kommer nu att få en betydligt finare plats i nya museet i Falköping.

Nya MO-chefer

Bo Forslund har tillträtt som tf MO-chef i Göteborg. Han började sin bana som ekonom och senare bl a som regionchef och marknadschef hos Fonus 1972-1985. Efter ett antal år hos Sveriges Begravningsbyråers Förbund, SBF, har Bo nu återvänt till Fonus.

Tore Helgesson är ny MO-chef i Västerbotten. Tore var chef inom socialförvaltningen i Vännäs innan han började som kontorsansvarig hos Fonus i Umeå november 2003.

Kjell Walfridsson är ny MO-chef i Dalarna. Han har arbetat med människor i många olika situationer. De senaste åren har Kjell i huvudsak arbetat på ekonomisidan hos ABB i Västerås.

Är ovanstående adress rätt? Har ni även hemsida och e-postadress? Meddela uppdateringar eller ändringar till Christina Roos (adresser och faxnummer på sid 1).

Föreningsdemokrati

Distriktsstämmorna 2005

Styrelsen har beslutat att landets samtliga 55 distrikt skall genomföra sina stämmor under vecka 16 nästa år. Reservera veckan redan nu och börja fundera på lämpliga nomineringar till "ert" distriktsråd.

Tänk på att rådets sammansättning bör spegla samhället, d v s bestå av personer i olika åldrar med olika kompetenser.

Frågor att diskutera inför nomineringarna kan vara: Vilka representerar medlemsorganisationerna inom ert distrikt idag? Finns olika organisationer med? Hur är representationen inom distriktet geografiskt sett? Kan antalet representanter i åldrarna 20-45 år ökas?

Föreningsstämman 2005

Den 25 maj 2005 genomförs föreningsstämman i Falköping samtidigt som 60-årsjubileet inleds. För de valda ombuden blir det övernattning, festligheter och invigning av vårt nya museum (se separat artikel ovan).

Motionsdags nu!

Fonus ägare, d v s medlemsorganisationerna (inte enskilda personer eller distriktsråd), har möjlighet att påverka verksamheten genom skriftliga motioner. Motionerna och styrelsens förslag till utlåtanden behandlas sedan på föreningsstämman, Fonus högsta beslutande organ.

Önskar er organisation ha med en motion till stämman i maj nästa år? Då skall den enligt § 34 i stadgarna vara styrelsen tillhanda senast den 31 december 2004. Skrivelsen skall ha rubriken "Motion" och avslutas med ett förslag som stämman kan ta ställning till. Motionen skall vara undertecknad och innehålla organisationens namn, medlemsnummer och adress.

Motioner skickas till (märk kuvertet "Motion"):

Fonus, Styrelsen
Box 476093,
117 94 Stockholm

Via e-post: christina.roos@fonus.se

Kostnadsfri gåvoförmedling – uppskattad tjänst

I förra numret berättade vi att Fonus börjat förmedla penninggåvor kostnadsfritt. Gåvorna, som ofta ersätter blommor i samband med begravningar, går direkt till cirka 1 200 intresse- eller välgörenhetsorganisationer – utan omkostnader.

Nu är rutinerna införda i hela landet och tjänsten har blivit mer känd och utnyttjad. I samarbete med Stiftelsen för Insamlingskontroll, SFI, förmedlar Fonus i genomsnitt penninggåvor för omkring 200 000 kronor i veckan. Fonus ansvarar också för att närtstående informeras.

SFI (www.insamlingskontroll.a.se) arbetar med offentliga insamlingar under betryggande former.